

ומשינין: **מידי איריא** [וכי מוכרח הוא להשוותם]!! והרי יש לומר **הא** ["חמשה"] **כדאיתא**, והא ["שנים"] **כדאיתא**.

אמר אביי:

אם תמצא לומר שאין קבע לנסכים, הא אין קבע לנסכים ואין לי מה להוסיף בזה; ברם אם תמצא לומר שיש קבע לנסכים — הנה:

אם נדר עד עשרה לוגים **פשיטא** לי מה יהא דינם, וככל אשר נתבאר לעיל —

אבל אם נדר אחד עשר לוגים,

בזה אני מסתפק: **מאי** יהא עם נדרו? ב-קד

האם גברא [הנודר] לנדר שיעור נכסים השווה לשני פרים [דהיינו: שנים עשר לוגים] **קא מכויין**, ונמצא שלא השלים את השיעור, **ועד דממלי להו לא קרבי** [עד שלא ישלים לא יקריב], וכמו הנודר חמשה לוגים, שאינו מקריב עד שימלא את השיעור, כיון שיש קבע לנסכים.

או דילמא: אדם זה לנסכים השווים לשני אילים **וכבש אחד** [שהם אחד עשר לוגים] **קמכויין**, ונמצא שכבר השלים את השיעור

והם קרבים; וצדדי הספק הם:

האם סביר הוא שנתכוין זה לתרי מחד מינא וחד מחד מינא [לשני שיעורי מין אחד, ולשיעור אחד של מין שני], או לא?

מאי? תיקו. (1)

מתניתין:

למנחת נסכים היו מביאים סולת כלולה בשמן, ואינה נקמצת אלא נקטרת כליל, ועמם היו מביאים יין לנסך על גבי המזבח; ונחלקו תנאים:

מתנדבין יין להקריבם בפני עצמם [וכפי שנתבאר במשנה הקודמת], ואולם אין **מתנדבין שמן** בפני עצמו ואף שהשמן בא במנחת נסכים —

דברי רבי עקיבא.

רבי טרפון אומר:

מתנדבין שמן; וכשמתנדב שמן בפני עצמו הרי הוא קומצו ומקטיר את הקומץ, והשאר נאכל לכהנים כדין כל מנחה. (2)

ושמנדב יין לנסכים בפני עצמו; הן אמת, דממילא גם ספק הגמרא צריך ביאור, כי מאחר שאינו מקריב אותם לא לפר ולא לאיל, למה לא נצרך שיעורים משני מינים, וצריך תלמוד.

2. א. רש"י, על פי הגמרא לעיל עד ב בשם שמואל דמסייע ליה מתניתין דשם [ומטעם זה פסק הרמב"ם — מעשה הקרבנות יד א — כרבי טרפון, משום דמתניתין מסייע ליה, כמבואר בכסף משנה שם]; ולדברי שמואל עצמו, המתנדב יין מזלפו על גבי האישים ואינו הולך

וזה דלא כדברי הרמב"ם — הובא בהערה לעיל — שמחלק ביניהם, ובשנים אינו קדוש ואילו בחמשה קדוש וישלים.

1. לשון רש"י הוא: עד דממלי להו לי"ב לוגין לא קרבי, דהא יש קבע לנסכים, ולא אמרינן ליקרבו שמונה לוגין לשני אילים ושלשה לוגין לכבש אחד, או דלמא למנחה הראויה לשני אילים, וכבש איכויין; ומלשונו נראה, שאת הנסכים שנדר הוא בא להקריב עם המנחה עבור שני אילים וכבש, וזה אינו, כי הנידון הוא במי

אמר רבי טרפון טעם לדבריו:

מה מצינו ביין שהוא בא חובה לנסכים, ובא גם כנדבה בפני עצמו, אף שמן שהוא בא חובה במנחת הנסכים,⁽³⁾ הרי הוא בא גם כנדבה בפני עצמו.

אמר לו רבי עקיבא לדחות את הדמיון ליין:

לא אם אמרת ביין, שכן קרב עם חובתו

בפני עצמו [כאשר הוא בא כחובה הרי הוא בא בפני עצמו], תאמר בשמן שאינו קרב אף עם חובתו בפני עצמו, שהרי בוללים בו את הסולת, ואין ללמוד מזה לשמן שיבא בפני עצמו.

אין שנים מתנדבין בשותפות עשרון אחד.⁽⁴⁾

אבל מתנדבין בשותפות עולה ושלמים —

לספלים ולשיתין כשאר נסכים, ובהא לא קיימא לן כמותו כדאמר שם "לאפוקי מדשמואל".

ובמקדש דוד סימן יא אות ב, הוכיח, שאין מקרישים את השמן קודם הקמיצה כדי שיהא אפשר לקומצו, ממה שכתבו התוספות לעיל עד ב ד"ה קומצו ושיריו נאכלין: אבל יין צלול הוא, ואי אפשר לקומצו; ואם אף את השמן היו מקרישים תחילה מאי שנא שמן מיין, ועוד הוכיח כן מגמרא זבחים עו ב ראה שם; אך הביא מדברי רבינו גרשום לעיל עד ב שכתב גבי שמן: "קפנו", ובפשוטו, כוונתו היא שמקרישים את השמן קודם קמיצה.

ובתוספות יום טוב כאן כתב: ומיהו ודאי דלקומצה בפס ידו כדרך קמיצת מנחה אי אפשר, אלא שמפריש בכלי שיעור קומץ שהוא כשני זיתים, וראה רש"ש, וראה עוד במנחת אריאל כאן.

ב. בעיקר דברי התוספות שהחילוק בין יין לשמן הוא משום שבזה שייך קמיצה ובוזה לא, כבר העירו האחרונים שלפי דברי רבינו גרשום ולפי ה"תוספות יום טוב" אי אפשר לפרש כן; ובטעם החילוק ביארו, על פי מה שכתב בשפת אמת כאן, שרבי טרפון עצמו למד שמתנדבין שמן מן הכתוב "קרבן מנחה" כמבואר בזבחים צא ב, ומה שאמר כאן הוא לדבריו דרבי עקיבא, [ראה שם שדבריו הם שלא כדברי תוספות], וכתב שם שהקמיצה אינה אלא משום שהוא

נלמד מ"קרבן מנחה", ואם כן הרי פשוט החילוק בין יין לשמן.

3. נתבאר על פי רש"י, וכן היא פשוט המשנה שנדבת שמן נלמדת משמן של מנחת נסכים כמו יין, אלא שאם כן היה מן הדין שאין מתנדבין שמן פחות משלשה לוגין שהוא הפחות שבמנחת נסכים, וכאשר כן הוא הדין ביין, וזה הרי אינו, ומפורש בזבחים עו ב "לוג זה יהא נדבה", הרי שמתנדבים אפילו לוג אחד, ואם כן לכאורה צריך ביאור לשון רש"י!?

והנה בזבחים צא ב יליף שמואל לדעת רבי טרפון שמתנדבין שמן מן הכתוב "קרבן מנחה" מלמד שמתנדבין שמן, וביאר בשפת אמת, שרבי טרפון לדבריו דרבי עקיבא קאמר כאן, ואילו הוא עצמו למד כן מן הפסוק; ואם כן הרי ניחא, דבאמת אם משום הלימוד מנסכים היה הדין שאינו יכול להתנדב פחות משלשה לוגין, אלא שלמד ממקום אחר שאפשר להתנדב שמן, ומאותו לימוד מתנדבין אפילו לוג אחד. [נראה עוד ב"מנחת חזקיה" מה שכתב על דברי רש"י].

4. מלשון המשנה היה נראה שמתנדבין שנים שני עשורונים בשותפות; אבל ברמב"ם — מעשה הקרבנות יד ב — מבואר שאין מתנדבין מנחה בשותפות כלל; וצריך לומר שאגב "פרידה אחת" נקטה המשנה "עשרון אחד".

קא משמע לן רבא, הני מילי — שהמנחה באה באחד מחמשה אופנים אלו — **בסתמא**, כשאמר מנחה סתם אז יביא אחד מאלו, אבל היבא דפריש את נדרו שיביא מנחת נסכים הרי פריש, ויביא מנחת נסכים.⁽⁷⁾

שנינו במשנה: **אין שנים מתנדבין** עשרון אחד, אבל מתנדבין עולה ושלמים, ובעוף אפילו פרידה אחת:

שואלת הגמרא **מאי טעמא** אין מתנדבין מנחה בשותפות?

אילימא משום דכתיב במנחה [ויקרא ב]: "ונפש כי תקריב", שמא תאמר, משום שבמנחה אמרה תורה בלשון יחיד; כך אי אפשר לומר, שהרי:

עולה נמי הא כתיב ביה [ויקרא א]: "אדם כי יקריב" בלשון יחיד, ומכל מקום מבואר במשנתנו שמביאים אותה בשותפות, **אלא מאי טעמא**, כלומר, ובהכרח שהטעם הוא כיון דכתיב [במדבר כט]: "לעולותיכם" בלשון רבים, ואם כן מנחה נמי הא כתיב [שם]: "למנחותיכם" בלשון רבים.

אלא הטעם שאין מביאין מנחה בשותפות, הוא **משום דכתיב בה** [ויקרא ב]: "ונפש כי

ובנדבת עולת העוף משתתפין, ואפילו בפרידה אחת [בן יונה או תור] בלבד.⁽⁵⁾

גמרא:

שנינו במשנה: מתנדבין יין ואין מתנדבין שמן, דברי רבי עקיבא; רבי טרפון אומר: מתנדבין שמן:

אמר רבא:

מדברי שניהם [רבי עקיבא ורבי טרפון] נלמוד:

מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום, שהרי לא נחלקו אלא בשמן שאינו בא בפני עצמו.⁽⁶⁾

ומקשינן: הרי **פשיטא** הוא, ומה השמיענו רבא?!

ומשנינן: הצריך רבא להשמיענו, כי מהו דתימא: **מנחת נדבה גלי בה רחמנא הני חמשה מנחות אין**, אבל טפי לא, כיון שבמנחת נדבה הרי מנתה התורה חמש סוגי מנחות [מנחת סולת, מחבת, מרחשת, ומאפה תנור חלות ורקיקין], ואם כן אין לנו אלא אלו ותו לא —

מנחה ממנחת נסכים לבדה, לא משמע שהוא צריך להביא גם יין; ויש לתמוה — לדעת כולם — למה לרבי טרפון לא יתנדב אדם מנחת נסכים בלי שמן, וכשם שמתנדב הוא שמן בפני עצמו, וראה ב"מנחת חזקיה" מה שהביא וכתב בזה.

7. בתוספות ד"ה הרי מבואר הטעם שאינו מביא מנחת נסכים כשקיבל על עצמו מנחה סתם "דסתמא דעתו אמנחות המפורשות ורגילות לבוא בפני עצמן ולא בגלל זבח.

5. החידוש בזה הוא, שאם כי בקרבן חובה אין העופות באים אלא שנים, מכל מקום בנדבה מביאים אפילו אחד ואפילו בשותפות.

6. פירש רש"י: מתנדב אדם מנחת נסכים סולת יין ושמן, ובמקדש דוד סימן י אות ב למד מדברי רש"י אלו, שבכלל מנחת נסכים גם היין, וראה שם, דכן משמע גם מדברי התוספות בערכין יב א ד"ה נסכים. [ומלשון הרמב"ם — מעשה הקרבנות יד א — שכתב: מתנדב או נודר

תקריב" מה שלא כתוב בעולה.

תניא נמי הכי כטעם זה, דתניא:

רבי אומר: כתיב [ויקרא כב יח]: "איש איש מבית ישראל ... אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה", לימד הכתוב שהכל באין בשותפות, ולא סילק הכתוב אלא מנחה שנאמר בה "נפש".

אמר רבי יצחק:

מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה "ונפש כי תקריב"? (8)

אמר הקדוש ברוך הוא: מי דרכו להביא

מנחה, הלוא עני, מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני.

אמר רבי יצחק:

מה נשתנית מנחה שנאמר בה המשה מיני טיגון [כל מה שיש בו שמן נקרא טיגון]⁽⁹⁾ הללו, דהיינו: מנחת סולת, מחבת, מרחשת, חלות ורקיין שבמנחת מאפה תנור?

משל למלך בשר ודם שעשה לאוהבו סעודה, ויודע בו שהוא עני, אמר לו המלך: עשה לי מן חמשה מיני טיגון כדי שאהנה ממך [כדי שתקובל בהם לפני].

הדרן עלך המנחות והנסכים

מעשה הקרבנות], שהרי אם לא כן תיקשי למה נזכרו רק חמשה מנחות והלוא יש גם מנחת נסכים; ומזה נראה, שאין לשון טיגון נופל אלא על דבר שמטגנים אותו או אופים אותו אם יש בו שמן, אבל מה שיש בה שמן ואין אופים אותו אין נקרא "טיגון", ולכן מנחת נסכים שהיא עולה כליל על המזבח אין אופים אותה, אבל מנחת סולת שהיא נאכלת אופין אותה עשר עשר חלות.

8. ביארו התוספות, שאם לא נכתב כן אלא ללמד על מנחה שאינה באה בשותפות היה לו לומר "איש", או לשון אחרת דמשמע יחיד דוקא.

9. נתבאר על פי רש"י ותוספות, שהוקשה להם: הרי מנחת סולת ומאפה תנור אין מטגנים אותם.

ולכאורה נראה להוכיח מכאן שמנחת הסולת צריכה אפיה נראה בזה במשנה למלך בהלכות

פרק הרי עלי עשרון

מתניתין:

האומר "הרי עלי מנחה", ולא פירש איזה מין מחמשת המנחות הוא נודר, יביא איזו שירצה.

רבי יהודה אומר:

יביא מנחת הסולת, משום שהיא מיוחדת שבמנחות, ומפרש לה בגמרא.

ואם אמר "הרי עלי מנחה", או שאמר "הרי עלי מין המנחה": יביא מנחה אחת, לחכמים

האומר "הרי עלי עשרון" יביא מנחה של עשרון אחד.⁽¹⁾

ואם אמר "הרי עלי עשרונות" יביא מנחה של שנים.

ואם בא ואמר: "פירשתי בשעת נדרי כמה עשרונות, ואולם עכשיו איני יודע מה פירשתי" יביא ששים עשרון, ויתנה ויאמר: כמה שפירשתי יהא לנדרי, והשאר לנדבה.⁽²⁾

מביא ששים עשרונים, אף זה מביא ששים עשרונים, [וצריך לומר, שאפילו לכמה מנחות אין נדבתו יותר מששים עשרון, שהרי ברישא אין אנו עוסקים במנחה אחת דוקא; ומיהו צ"ב, שהרי ביום המרובה מביא הוא ששים ואחד עשרונים, ראה לעיל במשנה קג ב, וראה שפת אמת].

ואולם לשון רש"י הרי בהדיא אינו כן; והרש"ש פירש, שאם כי לא קיבל על עצמו דוקא בכלי אחד, מכל מקום קיבל על עצמו באופן שיכול להביאם בכלי אחד, ולכן אינו מביא אלא ששים; [ויש לעיין בזה, כי זה דוקא לפי המפרשים שיותר מששים עשרון אינם נבללים בכלי אחד, אבל לשיטת רש"י לעיל שהטעם הוא משום שמנחת ששים עשרון אינה צריכה אלא לוג ולכן אינה נבללת, אם כן הרי ברישא לא מיירי כשקיבל על עצמו מנחה אחת בדוקא; ויש ליישב, והשפת אמת כתב על פירוש זה שהוא דוחק].

ומיהו דברי רש"י צריכים ביאור לשיטתו שהוא פירש לעיל קג ב, שלא אמרו ששים בלבד אלא לרבי אליעזר בן יעקב שמביא לוג אחד

1. בשיטה מקובצת הגיה: "אחת" ו"שתיים", ומיהו "עשרון" הוא לשון זכר.

2. א. נתבאר על פי לשונו של רש"י, וכן פירש רש"י בהמשך המשנה גבי פירשתי מנחה של עשרונים; ומיהו אופן התנאי תלוי בסוגיית הגמרא לקמן קו א, אחרונים.

ב. כתב רש"י: ובטפי ליכא לספוקי, דאין מנחה יחידית יתירה על ששים עשרונים; [וכמבואר לעיל קג ב].

והנה ההגבלה של ששים עשרון הוא דוקא במנחה אחת לפי שיטת רש"י לעיל קג ב, ומשום שאין יותר מלוג אחד לכל המנחה, ולשיטות אחרות דוקא כשמביא בכלי אחד, משום שאי אפשר לבוללם בכלי אחד; והרי בסמוך מתבאר מדברי הגמרא, שברישא אין אנו עוסקים דוקא במנחה אחת ולא בכלי אחד! ?

ותירץ בתוספות יום טוב, דמה שאינו מביא אלא ששים אינו משום הבילה שהיא בכלי אחד, אלא משום מה ששינוי לקמן קז א "הרי עלי יין לא יפחות ... פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא כיום מרובה", ואף כאן כיון שביום מרובה

איזה שירצה ולרבי מנחת סולת.

ואם אמר "הרי עלי מנחות", או שאמר "הרי עלי מין מנחות", יביא שתיים מנחות ממין אחד.⁽³⁾

ואם בא ואמר: "פירשתי בשעת נדרי את מין המנחה שנדרתי, ואולם עכשיו איני יודע איזה מהן פירשתי", יביא חמשתן [חמשת מיני המנחות: סולת, מחבת, מרחשת, מאפה תנור חלות ומאפה תנור ריקיין].

ואם בא ואמר "פירשתי מנחה של עשרונים — כלומר, פירשתי בשעת נדרי כשנדרתי

מנחה מסוימת, כמה עשרונות תהא אותה מנחה — ואולם עכשיו איני יודע כמה פירשתי", יביא מנחה של ששים עשרון, ויתנה ויאמר: כמה שפירשתי יהא לנדרי, והשאר נדבה.⁽⁴⁾

רבי אומר:

אין די לו להביא מנחה אחת של ששים עשרון, אלא יביא ששים מנחות של עשרונות, מאחד ועד ששים [מנחה אחת של עשרון אחד, והשניה של שנים, וכן הלאה עד ששים].⁽⁵⁾

לששים עשרון, אבל לחכמים יכול להביא יותר; והנה בגמרא לקמן קה ב מפרש רבא את דעת חכמים שבמשנתנו שהיא כדעת חכמים החולקים על רבי אליעזר בן יעקב, ואם כן למה אמרו חכמים "פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי, יביא ששים עשרון" ולא יותר.

ג. מבואר מכאן ומכל המשנה, שאף מנחת מאפה תנור הבאה מריקיין אין מביאים אלא ששים עשרון ולא יותר; וכן משמע גם מסתימת לשון הרמב"ם פרק יז הלכה ו ממעשה הקרבנות שכתב "אין היחיד מביא מנחה בכלי אחד יתר מששים עשרון", ומשמע כל המנחות; והנה הטעם שאין מביאים יותר מששים עשרון מבואר במשנה לעיל קג ב וברמב"ם הנזכר, שהוא משום שאין יותר מששים עשרון נבללים כאחד.

ויש לעיין: הרי הרקיין אין נבללים בשמן כלל, אלא מושחן, ולמה לא יביא יותר מששים בכלי אחד, ואם משום בלילתן במים, אכתי תיקשי לרש"י לעיל קג ב, הסובר שכל דין זה אינו אמור אלא לדעת הסובר שלששים עשרון אינו מביא אלא לוג, ואם כן הבלילה במים שייך גם ביותר מששים עשרון; וודאי שלא מסתבר

לומר ששיעור לוג אחד לבלילת ששים עשרון שיהא לשיעור משיחה בלוג אחד, וודאי שבלוג אחד הוא מושח יותר מששים עשרון, ולמה נקבע שיעור ששים עשרון למנחת ריקיין.

3. כן פירשו רש"י והרע"ב, וטעמם צריך ביאור, כי כשאמר "הרי עלי מנחות" היכן משמע מלשונו שיהיו המנחות ממין אחד; וראה ברמב"ם [מעשה הקרבנות יז ה, לפי הגהת ה"כסף משנה"] שכתב: "אמר הרי עלי מנחות יביא שתי מנחות מחמשתן", וביאר הכסף משנה, דהיינו שיכול להביא שתי מנחות משני מינים או ממין אחד; "אמר הרי עלי מין מנחות, יביא שתי מנחות ממין אחד"; ויתכן בטעמו של רש"י, כי מאחר שנשנו שני דינים אלו כאחד משמע שדין אחד להם.

4. ראה מה שנתבאר בהערה 2 אות א.

5. בגמרא שבעמוד הבא מובאת ברייתא שנחלקו בה רבי וחכמים כעין מה שנחלקו במשנתנו, ובגמרא שם מתבאר כמה אופנים בביאור מחלוקתם; והנה רש"י כתב כאן ביאור

גמרא:

המשנה בששים עשרון בלבד?]

אמר חזקיה:

רישא דלא כרבי, דאי רישא רבי היא, האמר בסוף המשנה:

יביא מנחות של עשרונות, מאחד ועד ששים, ודלא כמבואר כאן שדי לו בששים עשרונות.

ורבי יוחנן אמר:

אפילו תימא רבי היא הרישא, כי הרישא עוסקת במי שאומר "פירשתי עשרונות, אבל לא קבעתי בכלי אחד", דמיייתי שיתין עשרונות בשיתין מאני [מביא הוא ששים עשרון בששים כלים] —

כלומר, אף רבי לא נחלק על חכמים אלא כשצריך הוא להביא את כל מנחתו בכלי אחד וכאופן שבסיפא, (6) אבל מודה רבי, שאם לא קבע בכלי אחד, באופן שיכול הוא להביא כל עשרון בכלי אחר, שאין צריך להביא יותר מעשרון אחד לכל כלי, ויתנה, שאותם עשרונות שנדר יהיו לחובתו, והשאר לנדבתו. (7)

שנינו במשנה: הרי עלי עשרון יביא אחת, עשרונות יביא ששים, פירשתי ואיני יודע מה פירשתי, יביא ששים עשרון:

ומקשינן: והרי פשיטא היא! ?

ומשנינן: הבבא של "עשרונות יביא ששים", הוא דאיצטריכא ליה.

ומקשינן עלה: הא נמי פשיטא, כי הרי מיעוט עשרונות ששים! ?

ומשנינן: הבבא של "פירשתי", הוא דאיצטריכא ליה.

שנינו במשנה: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי, יביא ששים עשרון:

והנה בסוף המשנה נתבארה מחלוקת רבי וחכמים במי שאומר "פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי", ורבי חולק על חכמים המחייבים אותו בששים עשרון בלבד, והוא אומר: יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים; ולכן אמרינן: מאן תנא [מי הוא התנא המחייב בתחילת

כלים, ראה שם; ומיהו בפשוטו היה נראה מלשון הגמרא ומדברי חזקיה, דלאו משום לשון מנחה הוא, שהרי אם כן למה לא אמר חזקיה כרבי יוחנן, והיינו משום דבפשוטו משמע כלי אחד, עד שיפרש ויאמר שאינו מתחייב בכלי אחד].

7. תוספת ביאור:

הנה בגמרא לקמן קו ב, נתבארו כמה טעמים בדעתו של רבי שהצריך להביא מנחות מאחד בכלי ועד ששים בכלי, ולפי כמה פירושים

במחלוקתם ובסברת רבי, ודבריו צריכים ביאור להתאימם עם דברי הגמרא, ראה בזה בחק נתן וביד בנימין.

6. פירש רש"י במשנה בד"ה רבי אומר "כיון דאמר מנחה משמע חדא, אלמא בכלי אחד קבעה"; ולכאורה יש לעיין בזה, כי יכול אדם להביא מנחה אחת בשני כלים, וכמפורש בגמרא לקמן קו ב "אפשר דמיייתי שיתין בחד מנא, וחד בחד מנא, ומגע להו וקמיין", אך לפי מה שכתבו התוספות שם, אכן אי אפשר להביא מנחה בשני

רבי אלעזר בן עזריה אומר: אפילו תור או בן יונה.

ולא פליג רבי יהודה באותה משנה לומר שיביא מן הבקר, הרי שאין רבי יהודה סובר לחייבו במה שפתח בו הכתוב תחילה, ולמה כשנתחייב מנחה מביא הוא דוקא את מנחת הסולת!?

אלא מכח קושיא זו מפרשת הגמרא באופן אחר את דברי רבי יהודה שבמשנתנו:

מאי "מיוחדת שבמנחות"? היינו דלית לה (2) למנחת הסולת שם לווי, שהיא נקראת "מנחה" סתם, תאמר בשאר המנחות שהם נקראות "מנחת מחבת" "מנחת מרחשת" ו"מנחת מאפה תנור".

ומקשינן על פירוש זה מן הברייתא שהובאה לעיל: והא תנא של הברייתא לא פירש כן, אלא "הואיל ופתח בו הכתוב תחילה" — קאמר התנא בפירושה של המשנה!?

ומשנינן: הכי קאמר התנא של הברייתא: איזהו מנחה מיוחדת שבמנחות דלית לה שם

שנינו במשנה: הרי עלי מנחה, יביא איזהו שירצה; רבי יהודה אומר: יביא מנחת הסולת, שהיא מיוחדת שבמנחות:

תנא כברייתא לפרש את דברי רבי יהודה:

הואיל ופתח בו הכתוב במנחת הסולת תחילה לכל המנחות, (8) לכן יביא מנחת סולת.

אלא מעתה, האומר "הרי עלי עולה" וכי הדין הוא שיביא מן הבקר הואיל ופתח בו הכתוב תחילה לכל העולות! (9)

וכי האומר "הרי עלי עולה מן הצאן", יביא כבש, הואיל ופתח בו הכתוב תחילה לכל העולות הבאות מן הצאן.

קא-א

וכי האומר "הרי עלי עולה מן העוף", יביא תורים ולא בני יונה הואיל ופתח בו הכתוב תחלה! (1)

שמא תאמר: אכן כן הוא הדין לפי רבי יהודה, הלוא תיקשי: אלמא תנן לקמן קז א: האומר "הרי עלי עולה" יביא כבש.

לה' סולת יהיה קרבנו"; "וכי תקריב קרבן מנחה מאפה תנור"; "ואם מנחה על המחבת קרבנך"; "ואם מנחת מרחשת קרבנך".

9. ראה ויקרא א: "אם עולה קרבנו מן הבקר." "ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה".

1. ראה ויקרא א יד: "ואם מן העוף עלה קרבנו לה', והקריב מן התורים או מן בני היונה את קרבנו".

2. כן צריך לומר.

שנאמרו בגמרא — ראה שם ובהערות — יסוד טעמו של רבי הוא, משום שאסור לערב חובה ונדבה בכלי אחד, [מלבד לטעמו של רבא], ולפירושים אלו מתבארים היטב דברי הגמרא, שהיות ולא קבע בכלי אחד, אינו צריך להביא מנחות מאחד ועד ששים, שלא הצרך להם אלא משום שאין מערבין חובה בנדבה, אבל אם מביא ששים עשרונות בששים כלים ומתנה ואומר, שאותם עשרונות שנדר יהיו לחובתו והשאר לנדבתו, הרי אף רבי מודה שדי בזה; אך ראה ב"חק נתן".

8. ראה ויקרא ב א: "ונפש כי תקריב קרבן מנחה